

Förelektoral koalitioners påverkan på enskilda partiers policy

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet 2006-2014.

Abstract

I denna uppsats har vi undersökt förelektorala koalitioner påverkan på enskilda partiers policy. Genom en innehållsanalys av Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets valmanifest från riksdagsvalen 2006, 2010 och 2014 har vi kommit fram till att partier tenderar att ändra sin policy i samband med en förelektoral koalition. Genom att undersöka skolfrågan utifrån ovan nämnda partiers valmanifest har vi observerat policyförändringar hos Vänsterpartiet och Miljöpartiet som en effekt av en förelektoral koalition. Dessa policyförändringar består i hur frekvent samt på vilket sätt partierna skriver om skolfrågor, och i synnerhet friskolefrågan, i sina valmanifest. Utifrån våra teoretiska utgångspunkter kan vi, med hjälp av de empiriska resultat vi fått, bekräfta den hypotes vi hade inledningsvis om att förelektorala koalitioner har påverkan på enskilda partiers policy.

Nyckelord: Policyförändring, förelektorala koalitioner, koalitionsbildning, valmanifest

Antal ord: 7234

Innehållsförteckning

1. Inledning och bakgrund	1
2. Syfte och frågeställning	3
3. Teori	4
3.1 Office-seeking	4
3.1 Policy-seeking	4
3.3 Signalhypotesen.....	5
4. Operationalisering.....	6
6. Material	8
7. Partiernas policy i skolfrågan 2006-2014.....	9
7.1 2006	9
7.2 Sammanfattning av policy 2006.....	10
7.3 2010	10
7.4 Sammanfattning av policy 2010.....	12
7.5 2014	12
7.6 Sammanfattning av policy 2014.....	14
8. Analys	15
8.1 2006	15
8.2 2010	16
8.3 2014	17
9. Slutsats	19

1. Inledning och bakgrund

Svensk partipolitik har under stor del av 2000-talet präglats av en allt mer tydlig blockpolitik. Trots att Sverige i teorin har ett flerpartisystem, har blockpolitiken bidragit till att partisystemet i praktiken kan liknas vid ett tvåpartisystem.

Blockpolitiken präglas av att de politiska skiljelinjerna, som vanligtvis skiljer på partier, istället går mellan grupper av partier. För att partier inom ett block ska kunna samarbeta krävs gemensamma ideologiska drag, vilket rimligtvis också mynnar ut i liknande politik. Svensk blockpolitik har under många år kännetecknats av ett vänster- och ett högerblock. Det kanske hittills mest utmärkande exemplet på en tydlig blockpolitik var riksdagsvalet 2010. Både höger- och vänsterblocket ställde då upp i valet med tydliga regeringsalternativ. Enligt valforskningen var detta första gången som förhandsannonserade valkoalitioner förekommit, även om det vid flera tidigare val varit uppenbart för väljarkåren vilka de huvudsakliga regeringsalternativen varit (Oscarsson & Holmberg, 2013:21).

Vi har i vår undersökning valt att fokusera på de partier som utgör vänsterblocket i svensk partipolitik. Inför riksdagsvalet 2006 i Sverige fanns inget uttalat samarbete mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Inför valet bildade dock högerblocket, bestående av de borgerliga partierna, en förelektoral koalition kallad Allians för Sverige. Med ett gemensamt valmanifest vann man valet 2006. Sverige fick för första gången sedan 1994 en borgerlig regering.

Efter valet och de borgerliga partiernas framgång i och med Allians för Sverige 2006, valde Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet att samarbeta inför det kommande riksdagsvalet 2010. Man arbetade då fram, precis som högerblocket inför det tidigare valet, ett gemensamt valmanifest. Detta presenterade man som *De Rödgrönas Regeringsplattform 2011-2014*. Vi finner det intressant att dessa tre partier har gått från att inte samarbeta alls i valet 2006, till att bilda en förelektoral koalition med gemensamt valmanifest inför valet 2010, till att slutligen inför valet 2014 inte ge väljarna någon klarhet i hur man tänkt samarbeta efter valet.

Det vi frågar oss och finner intressant i och med detta är hur partiernas politik kan förändras i och med samarbeten och koalitionsbildning. Har policy förändrats hos dessa partier under dessa tre val, och vilka tänkbara förklaringsfaktorer finns? Har partierna ändrat sin politik i syfte att koordinera och effektivisera de gemensamma politiska målen inom koalitionen? Eller vill partierna genom samarbetet påverka de andra partiernas policy? Detta är frågor som kan hjälpa oss att besvara vår frågeställning som presenteras nedan.

Vilken forskning finns inom diskursen förelektorala koalitioner, och vilka luckor finns det inom forskningsområdet? Enligt den litteratur som finns om förelektorala koalitioner hamnar fokus ofta på koalitionsbildning i samband med regeringsbildning. Det finns alltså relativt få teoretiska resonemang och empirisk forskning om förelektorala koalitioner. Litteraturen påvisar dock att förelektorala koalitioner är betydelsefulla inom parlamentariska demokratier. Det är mer vanligt förekommande med förelektorala koalitioner än man kan tro i Europeiska demokratier. Forskare menar också att förelektorala koalitioner har stor inverkan på regeringsbildning, och därmed även på policy (Golder, 2005:645).

Vår ambition är att använda oss av och applicera den litteratur som finns om förelektorala koalitioner, samt teoretiska resonemang om koalitionsbildning, på vårt empiriska material som utgörs av Socialdemokraternas, Miljöpartiets och Vänsterpartiets valmanifest från valen 2006, 2010 och 2014 samt ett gemensamt valmanifest och regeringsplattform från valet 2010.

2. Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka om förelektorala koalitioner påverkar specifika partiers politik. Genom att granska Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets valmanifest från valen 2006, 2010 och 2014 ämnar vi undersöka det samband vi tror finns mellan policy och förelektorala koalitioner. Vi har således en hypotes om att, med tanke på hur de rödgröna partierna har valt att samarbeta inom olika koalitioner de senaste tre valen, partierna har ändrat sin politik som en effekt av förelektorala koalitioner. Den beroende variabeln blir således policy, och den oberoende variabeln blir förelektorala koalitioner. Genom att, utifrån teoretiska resonemang analysera valmanifesten från dessa val hoppas vi kunna säga något om hur förelektorala koalitioner påverkar policy i allmänhet, och Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiets politik i synnerhet. För att avgränsa oss, samt underlätta analysen av valmanifestens och partiernas politik, har vi valt att främst jämföra ett specifikt politikområde, och två sakfrågor i synnerhet. Vi har valt att fokusera på frågan om friskolors etablering och rätten att ta ut vinst, samt hur partierna ställer sig i betygsfrågan.

Utifrån detta resonemang har vi formulerat en frågeställning som lyder:

Har förelektorala koalitioner påverkat policy hos Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet inför valen 2006, 2010 och 2014?

Vi har inför vår undersökning en hypotes om att förelektorala koalitioner har påverkan på policy. Vi tror att partiernas politik påverkats av vilka samarbeten partierna ingått i, och alltså kan skifta från ett val till ett annat. Vi vill således undersöka om policy har påverkats, samt på vilket sätt. Vi hoppas komma fram till i vilken utsträckning partierna anpassat sin politik, och då specifikt politikområdet skolan, efter vilka samarbeten man ingått i.

3. Teori

Uppsatsen har sin teoretiska utgångspunkt i vad som kan benämnas de klassiska koalitions teorierna, influerade av Anthony Downs tankegångar kring rational choice. Rational choice bygger på att aktörer, såsom väljare och partier, alltid kommer agera rationellt efter egna intressen (Downs, 1957:4-8). Vi har valt att utgå från Kaare Strøm och Wolfgang C. Mullers teori om partistrategier i och med koalitionsbildning i samband med regeringsbildning. Muller och Strøm har i sin tur influerats av vad de anser vara fruktbara modeller om rational choice inom statsvetenskaplig litteratur. Forskningen på området är omfattande och rymmer många olika perspektiv. Muller och Strøms teori, som vi valt att utgå från i vår uppsats, bygger på att partier drivs av olika mål, och agerar utifrån olika partistrategier för att nå dessa. Av de partistrategier som Muller och Strøm tar upp har vi valt att slå fasta vid två som vi anser vara lämpliga för vår undersökning, office-seeking och policy-seeking (Muller & Strøm, 1999:1-5).

3.1 Office-seeking

Partier som är office-seeking vill maximera kontrollen över de fördelar det innebär att erhålla platser i parlamentet. Partier som är office-seeking strävar främst efter att vinna makt, vilket i en parlamentarisk demokrati innebär kontroll över den verkställande makten. Att ur ett partistrategiskt perspektiv vara office-seeking innebär enligt Muller och Strøm att ett parti har en önskan att erhålla regeringsmakt, och dela denna makt mellan de partier som man ingår koalition med. Enligt teorin är platser i parlamentet för ett parti eftersträvansvärt, och kan vara värdefullt på grund av flera olika orsaker. Det kan dels innebära ett egenvärde i sig, men det kan också vara värdefullt då det kan vara en bidragande faktor till framgångar i framtida val, samt ha påverkan på framtida policy (Muller & Strøm, 1999:5-6).

3.1 Policy-seeking

Policy-seeking innebär att partiet försöker maximera sitt inflytande över den offentliga politiken. Teorin härstammar, på samma sätt som office-seeking teorin, från rational choice. Policy-seeking teorin utgår från att lyckade koalitioner förekommer bland partier som är placerade nära varandra rent ideologiskt, och därför kan känna en sympati för de andra partiernas politik. Teorin går ut på att ett parti försöker göra en, eller flera, specifika frågor eller områden till sina egna för att vinna över väljarnas röster till sitt parti. Om ett parti inom en koalition måste vika sig i förhandlingar med de andra partier, i en fråga som de anser vara deras egen, betraktas de givetvis som förlorare och påverkan på policy uteblir. De blir då tvungna att föra en politik som de

annars inte hade drivit. Detta kan ses som ett svek, eller ett nederlag, mot de egna väljarna (Muller & Strøm 1999:7-8)

3.3 Signalhypotesen

Vi kommer att, i tillägg till vår huvudsakliga teori, även utgå från en hypotes om förekomsten av förelektorala koalitioner som går att finna i litteraturen om koalitionsbildning. Kanske kan denna hypotes bidra med alternativa förklaringar, som de klassiska koalitionersteorierna inte kan ge oss, till varför partierna valt att bilda förelektorala koalitioner eller inte? Denna hypotes finns sammanfattad i en artikel skriven av Sona N. Golder, en av de forskare som finns inom området förelektorala koalitioner (Golder, 2005:643-647).

Den hypotes som vi hoppas kunna bidra med förklaringsfaktorer till påverkan på policy som en effekt av förelektorala koalitioner kommer vi i fortsättningen att kalla signalhypotesen. Hypotesen är att förelektorala koalitioner är mer troliga att förekomma om väljare upplever en stark osäkerhet kring framtida regeringar. Koalitionen bildas då innan valet för att ge väljarkåren en indikation om hur en framtida regering kan komma att se ut, en signal ut mot väljarna för att minska förvirring och oklarheter kring hur en potentiell framtida regering kan komma att se ut. Golder förklarar denna hypotes som att förelektorala koalitioner bildas i ett försök att skapa legitimitet hos väljarkåren. Hon skriver också att denna hypotes ofta förekommer i fallstudier om just koalitionsbildning, samt att forskare har sett detta fenomen i bland annat Sverige. Väljare som föredrar ett oppositionsparti framför den sittande regeringen kan uppleva att man kastar bort sin röst genom att rösta på just ett oppositionsparti. Oppositionspartier kan då bilda en koalition för att undvika att väljarkåren upplever detta. Förelektorala koalitioner fungerar alltså som en hjälp, och en slags säkerhet, för de väljare som inte är villiga att ta en risk på valdagen och rösta på ett enda parti som troligtvis inte kan regera på egen hand. Golder menar att hypotesen om en förelektoral koalition som en signal ut mot väljarna är ett sätt för partierna att ge väljarkåren mer makt, genom att låta väljarna ha större inflytande på hur den framtida regeringen kommer att se ut. För att detta ska ske, och för att väljarkåren ska uppleva att de har makt, krävs att en framtida regering blir så som den förelektorala koalitionen gav signaler om innan valet. Om partierna tillsammans i koalitionen har en lika policy, sänder alla partierna en gemensam signal till väljarkåren. Om den framtida regeringen inte blir som den förelektorala koalitionen gav signaler om tappar koalitionen, och partierna, legitimitet som kan komma att ta ut sin rätt i nästa val. (Golder, 2005:649-651).

4. Operationalisering

En av de största utmaningarna inom empirisk, statsvetenskaplig forskning är enligt Esaiasson m.fl. validitetsproblematiken. Hur förenar man på bästa sätt den teoretiska förankringen studien bygger på, med ett operationellt språk? I grunden handlar alltså statsvetenskaplig forskning, och egentligen all samhällsvetenskaplig sådan, om att det man empiriskt undersöker är det som man även på den teoretiska nivån påstår att man undersöker (Esaiasson m.fl., 2012:57-63).

Hur väl stämmer då våra teoretiska definitioner och operationella indikatorer av de centrala begreppen i vår uppsats? Då vi ämnar undersöka förelektoral koalitions påverkan på policy hos tre svenska riksdagspartier i vår uppsats blir således de centrala begreppen förelektoral koalitioner, och policy.

Den konkreta definitionen av det abstrakta begreppet förelektoral koalitioner menar vi är en tillfällig allians, samt att man tydligt uttryckt att man kommer samarbeta i koalition innan ett val. I vårt fall handlar det om att avgöra och definiera när de tre partierna vi ämnar undersöka ingick, eller inte ingick, i en förelektoral koalition. Inför valet 2006 fanns ingen förelektoral koalition och inget uttalat samarbete mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Inför valet 2010 finns däremot ett uttalat samarbete mellan partierna, då man hade ett gemensamt valmanifest och gick till val på att man skulle samarbeta och bilda regering tillsammans ifall man vann valet. Vad gäller valet 2014 menar vi att det kan argumenteras för att Socialdemokraterna och Miljöpartiet ingick i en förelektoral koalition då en diskussion hela tiden fanns mellan de två partierna om man skulle samarbeta eller ej. Att partierna sedan efter valet gick ut och sa att man kommer att samarbeta stärker även detta argument.

Vi väljer att operationalisera policy, och i vårt fall framförallt förändring av policy, som en förändring i hur, eller om, ett parti skriver om ett visst politikområde i sitt valmanifest. Det vill säga hur frekvent samt på vilket sätt ett parti skriver om sakfrågorna friskolor och betygsfrågan i sina valmanifest från 2006, 2010 och 2014. Vi valde att fokusera och basera vår undersökning på just skolfrågor då skolfrågor visat sig vara den fråga som engagerat väljarna mest de senaste tre riksdagsvalen i Sverige, detta enligt SVTs vallokallundersökningar (SVT Nyheter, 2014). Detta tror vi beror på en allmän inställning hos svenska väljare om att utbildning viktigt, samt en förutsättning för sysselsättning, tillväxt och en välmående svensk ekonomi.

Vi tror också att skolfrågor är ideologiskt laddade frågor, där partiernas grundsyn och ideologiska ståndpunkter kan ta uttryck. Därmed blir skolfrågor en potentiell konfliktdimension mellan partierna, även mellan partier som alla är placerade på vänsterkanten.

5. Metod

Uppsatsen ämnar analysera ett empiriskt material bestående av valmanifest, från flera olika partier samt från flera olika val, utifrån en teoretisk förankring, samt utifrån en hypotes som går att finna i litteraturen om förelektorala koalitioner. Uppsatsen blir således en innehållsanalys då vi kommer gå igenom det väsentliga innehållet i det material vi använder oss av. Detta genom att noggrant läsa valmanifesten, analysera valmanifestens helhet samt den kontext vari dessa valmanifest ingår. Då vi även undersöker hur frekvent samt på vilket sätt partierna skriver om två specifika sakfrågor i sina valmanifest får undersökningen också en textanalytisk karaktär. Undersökningen blir av kvalitativ karaktär då vi har ett litet antal analysenheter, och inte ämnar uttrycka och analysera uppgifterna i siffror (Esaïasson m.fl, 2012:210, 197).

Vi anser oss ha en frågeställning som både kan karaktäriseras som inomvetenskaplig och utomvetenskaplig. Vi ser en tydlig koppling till en pågående samhällsdebatt, inte minst med tanke på de diskussioner som fanns kring samarbete mellan partier inför riksdagsvalet 2014. Även det faktum att svensk politik präglas av blockpolitik anser vi gör vår uppsats och vår frågeställning relevant för en pågående samhällsdebatt. Vi finner även att frågeställningen har en tydlig diskursanknytning då den knyter väl an till begreppet och tidigare forskning kring förelektorala koalitioner. Forskningen på området förelektorala koalitioner och koalitionsbildning i samband med regeringsbildning är relativt omfattande, dock anser vi att vi valt ett annorlunda angreppssätt än den forskning vi stött på under vårt arbete. Forskning på området förelektorala koalitioner fokuserar ofta på varför samt i vilka sammanhang förelektorala koalitioner förekommer, och inte på effekter av förelektorala koalitioner. (Esaïasson m.fl, 2012:31).

6. Material

Det empiriska materialet till denna uppsats utgörs av Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets valmanifest från valen 2006, 2010 och 2014. Inför valet 2010 valde de tre partierna att samarbeta under namnet De Rödgröna. Från detta val finns även ett gemensamt valmanifest, utöver partiernas egna valmanifest. Då vi i vår uppsats ämnar undersöka är förelektorala koalitioner påverkan på policy så har vi valt att enbart använda oss av valmanifest i vår undersökning för att få en så bra och objektiv bild av partiernas politik som möjligt innan riksdagsvalen 2006, 2010 och 2014.

Intervjuer med partimedlemmar och aktiva inom partiledningen skulle kunna vara ett tillvägagångsätt för att se hur partiet själva anser sig ha ändrat sin policy i och med koalitionsbildning. Det vi dock ställer oss kritiska till när det kommer till intervjuer som material i vår uppsats är det faktum att vi tror att det kan vara svårt att få ut det vi faktiskt vill undersöka genom sådana intervjuer. Vi är tveksamma till om vi skulle fått ut trovärdig information då vi har en hypotes om att partierna inte vill visa sig "överkörda" och som "förlorare" i vissa frågor. Därför tror vi valmanifest ger oss en så ärlig och objektiv bild som möjligt när det kommer till vår frågeställning om huruvida partiets policy ändras som en effekt av en förelektoral koalition.

7. Partiernas policy i skolfrågan 2006-2014

Nedan följer en redogörelse och analys av Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets politik och hur den har förändrats, baserat på valmanifesten från valen 2006, 2010 och 2014.

Uppsatsens empiriska undersökning kommer utgöras av en jämförelse mellan de tre partiernas valmanifest för respektive år, samt en jämförelse mellan åren 2006, 2010 och 2014. Vi har valt att jämföra valmanifesten genom politikområdet skolan, och specifikt hur partierna ställer sig i frågan om friskolor samt betygsfrågan. Genom att titta närmare på ett specifikt politikområde får vi något konkret att jämföra, vilket underlättar för oss i vår undersökning. Vi kommer att undersöka hur frekvent partierna skriver om dessa frågor, samt på vilket sätt. Viktigt att påpeka är att om ett parti inte väljer att beröra skolfrågan alls tolkar vi det som ett resultat i sig.

7.1 2006

Inför valet 2006 bildade Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet ingen förelektoral koalition. Alla partier gick till val med egna valmanifest. Med tanke på valresultatet från valet 2006 antar vi att det efter valet väcktes en tanke hos partierna på vänsterkanten om framtida samarbeten (Valmyndigheten, 2006).

Inför valet 2006 stod Socialdemokraterna och Vänsterpartiet relativt nära varandra i stort, och även i skolfrågan. Miljöpartiet skiljde sig dock åt i skolfrågan och skriver i sitt valmanifest att *“Vi vill ta bort timplanen och ge de kommunala skolorna samma frihet som friskolorna”* (Miljöpartiet, 2006). Miljöpartiet gick till val på en kreativ och fri skola, där elevinflytandet skulle stärkas för att öka chansen till inflytande. Lärare, främst i de lägre årskullarna, ska genomgå utbildningar för att skapa en mer jämställd miljö i skolan. Miljöpartiet ville också inför valet 2006 att det dåvarande betygssystemet skulle bytas ut till ett alternativ för att främja fokus på den långsiktiga kunskapen. Vad de menar med ett alternativt betygssystem framgår dock ej i valmanifestet (Miljöpartiet, 2006).

Socialdemokraterna skriver i sitt valmanifest från 2006 att de vill ha ordning och reda i skolan. Tydliga riktlinjer för kunskapsmål, ordningsregler och fortbildning av lärare. Alla elever är olika och kräver olika mycket resurser. I Socialdemokraternas valmanifest skrivs det att de vill öka resurserna för de sämsta skolorna, bland annat genom att anställa resurspersonal. När det kommer till friskolor skiljer sig Socialdemokraterna och Miljöpartiet åt. Socialdemokraterna vill skärpa kontrollen av

friskolor och etablering av nya friskolor ska inte ske på bekostnad av de kommunala skolorna. Segregationen får inte öka i och med nya friskolor och kvalitén på de kommunala skolorna kan inte försämrats om en ny friskola etableras. Kommunerna ska få mer att säga till om i frågor som rör etablering av nya friskolor, och vinster i friskolor ska gå till skolan i fråga och inte till aktieägare, Socialdemokraterna skriver förljade i sitt valmanifest *“Vinster ska komma skolan till del – inte aktieägarna”* (Socialdemokraterna, 2006). Genom skärpt reglering och uppföljning vill Socialdemokraterna öka insynen och transparensen när det kommer till friskolor, och de som inte sköter sig kan riskera att mista de offentliga stöden (Socialdemokraterna, 2006).

Vänsterpartiet går ett steg längre än Socialdemokraterna i skolfrågan och menar att det är hög tid att sätta stopp för privatiseringen och avregleringen i den offentliga sektorn. De menar att det är dags att samhället tar tillbaka det som ska ägas gemensamt. De skriver att *“Nu vill vi att samhället återtar och återreglerar det som ska ägas och drivas gemensamt. Vi vill i övrigt se ett breddat och varierat ägande som motvikt till att privatkapitalet får härja fritt”* (Vänsterpartiet, 2006). Verksamheter som skola och vård är till för alla och därför vill Vänsterpartiet ses att dessa ägs av alla. Vänsterpartiet ser skolan som en investering i människor och att det är nödvändigt med en bra skola för att samhället ska utvecklas. De vill minska gruppstorlekarna och öka lärartätheten, detta kommer finansieras genom ett solidariskt skatte- och välfärdssystem som ska grundas i den vilja som Vänsterpartiet anser finns hos den svenska väljarkåren (Vänsterpartiet, 2006).

7.2 Sammanfattning av policy 2006

Vi finner få gemensamma drag i alla tre partiers valmanifest från 2006 års riksdagsval. Mest likheter kan vi dock se mellan Socialdemokraterna och Vänsterpartiet då de delar en grundtanke om att man inte ska få tjäna pengar på skolan, och även andra offentliga verksamheter. Vi anser dock att partierna till viss del har delade åsikter när det kommer till hur skolan ska drivas. Man delar målet om en högre lärartäthet, samt mindre grupper i skolan. Miljöpartiet och Socialdemokraterna skriver båda att man också vill investera i vidareutbildningar av lärare, dels för att få en mer jämställd skola, men även för att bredda lärarnas kompetens.

7.3 2010

I augusti 2010 presenterade Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet ett gemensamt valmanifest och en gemensam regeringsplattform för mandatperioden 2011-2014. Inför valet i september 2010 ingick alltså partierna i en förelektoral

koalition och hade ett tydligt samarbete, både ut mot väljarkåren och partierna sinsemellan. Dock hade partierna i tillägg till den gemensamma regeringsplattformen egna valmanifest. 2010 gick partierna till val med en gemensam valplattform där de återigen ville stoppa vinstjakten i skolan. De menade att det var dags att experimenterandet med våra barn måste få ett slut, och att kvaliteten i skolan måste förbättras. *“Vi kommer att utvärdera de senaste årens stora skolreformer och stärka möjligheterna till en likvärdig utbildning, ökad kvalitet och en sammanhållen skola”* (Regeringsplattformen, 2010), skrev partierna i sitt valmanifest. De propagerade för en jämlik skola utan vinstjakt, och fokus var på att investera i mindre klasser och upptäcka barn med problem tidigare. Betyg ska först ges från årskurs sju. Fokus är främst på mindre grupper i skolan, och att öka läraryrkets attraktivitet. Det är dock intressant att ordet friskola inte nämns en enda gång i deras valmanifest, då det tydligt framgår att, åtminstone, två av de tre partierna är emot etableringen av friskolor. Vi finner det även intressant att vi inte kan utläsa speciellt mycket konkret ur det gemensamma valmanifestet när det kommer till skolfrågor. Detta kan bero på att partierna inte var helt överens i dessa frågor och istället valde att uttrycka sig mer öppet, vilket ger mer utrymme för tolkningar (Regeringsplattformen, 2010).

Ser man till de egna valmanifesten från 2010 skiljer de sig åt i skolfrågor. Miljöpartiet ägnar stor del av sitt manifest åt miljöpolitiken och de vill förändra samhället genom en grön omställning kallad en *“New Green Deal”*. I skolfrågan vill de värna om att alla barn är olika och kräver anpassad undervisning. Ökad lärartäthet och pedagogiska lösningar presenteras. Något vi finner intressant är att Miljöpartiet i sitt valmanifest skriver att *“Vi vill värna mångfalden av skolor, pedagogik och utbildningsinriktningar”* (Miljöpartiet, 2010). Vad de egentligen menar lämnas fritt att tolkas av läsaren. Miljöpartiet kan alltså påstås vara för friskolor i sitt eget valmanifest, medan de i det gemensamma valmanifestet inför 2010 års val istället väljer Socialdemokraternas och Vänsterpartiets linje gällande skolpolitiken och framförallt friskolefrågan (Miljöpartiet, 2010).

Socialdemokraterna är inne på samma spår som Miljöpartiet. De ser också till individen bland eleverna och menar att alla är olika och att elever kräver olika mycket resurser. Socialdemokraterna vill skärpa regler kring resursfördelning så att resurserna fördelas efter behov och *“Skolor som inte följer kvalitetskraven ska kunna stängas”* (Socialdemokraterna, 2010). Vilka dessa kvalitetskrav är förklaras dock inte i Socialdemokraternas valmanifest. I avsnittet där man presenterar sin politik gällande sjukvård och hälsa skriver Socialdemokraterna om sin inställning till vinster i välfärden. De menar att patienter eller elevers behov måste gå före de stora bolagens vilja att göra vinst, och att under Alliansens styre har det blivit tillåtet att sälja de stora sjukhusen. Senare i samma stycke skriver Socialdemokraterna att skola, vård och omsorg ska betalas gemensamt, hålla högsta kvalité och ges till alla efter behov, dessa principer skall följas och det ska inte gå att använda andra sorterande principer. Detta tolkar vi som ett relativt tydligt ställningstagande från Socialdemokraterna. Skolan

ska vara fri för alla, inte kosta något och likt sjukvården ska den inte kunna säljas ut till privata aktörer (Socialdemokraterna 2010).

Västerpartiet är det partiet som är mest tydligt när det kommer till vinster inom välfärden. Partiet vill ha en nystart i välfärden där alla ska känna sig trygga i systemet och skriver i sitt manifest att *“Istället för en ökad segregering och elitisering av skolan och utbildningsväsendet vill vi satsa på bättre och bredare utbildningsmöjligheter för alla”* (Vänsterpartiet, 2010). Vad Vänsterpartiet menar med detta lämnas fritt att tolkas av läsaren. Vad vi tror att de menar är att friskolorna har varit en bidragande faktor till denna ökade segregering och elitisering av skolan och utbildningsväsendet. Bredare utbildningsmöjligheter för alla tolkar vi som att Vänsterpartiet vill ha en helt avgiftsfri skola och en skola dit alla elever är välkomna. Vänsterpartiet menar att välfärden ska vara gemensamt ägd och att den utförsäljning, av bland annat skolor, som högerregeringen genomfört inte ska kunna ske. Privata vinster inom skolan ska inte vara målet, utan istället ska alla gemensamt betala för skolorna och utbildning och kunskap ses som vinster för samhället (Vänsterpartiet, 2010).

7.4 Sammanfattning av policy 2010

I det gemensamma valmanifestet från 2010 är alla tre partier eniga i frågan om att stoppa vinstjakten i skolan. Som vi nämnt ovan skrivs aldrig explicit om friskolor, utan mer svepande om vinstjakt, kvalitet och värdet av att investera för att förbättra skolan. Detta tolkar vi som att partierna inte helt och hållet är överens i friskolefrågan.

Inför valet 2006 ville alla partierna, i sina respektive valmanifest, minska gruppstorlekarna i skolan samt ha en ökad lärartäthet. Detta är partierna eniga om även inför valet 2010, och i det gemensamma valmanifestet uttrycks detta tydligt.

7.5 2014

Hur samarbetena och de förelektorala koalitioner såg ut inför valet 2014 är aningen mer komplicerat än de två tidigare valen vi undersöker i vår uppsats. Inför valet 2014 fanns inga tydliga samarbeten mellan den tidigare rödgröna koalitionen och Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven gav inga tydliga svar på de frågor som ställdes angående vilka Socialdemokraterna kunde tänka sig bilda regering med om de vann valet (Svt.se, 2012). Socialdemokraterna och Miljöpartiet kan dock sägas haft ett samarbete innan valet, då de i bland annat budgetfrågor under hösten 2013 gemensamt framförde partiernas gemensamma ståndpunkter, något som Vänsterpartiets partiledare Jonas Sjöstedt reagerade på då de inte var inbjudna att

delta i detta samarbete (Karlsson, 2013). Sjöstedt som tidigare uttalat sig positivt kring ett fortsatt rödgrönt samarbete inför valet 2014 (Hennel, 2011).

Efter valet klargjorde Lövéen att partiet tänkt föra ett samarbete med enbart Miljöpartiet, något som ledde till att Vänsterpartiet uttalade sig som ett oppositionsparti mot regeringen. Motiveringen att ställa Vänsterpartiet utanför regeringssamarbetet var enligt Lövéen att Socialdemokraterna förde planer på att samarbeta över blockgränserna. Ett sådant samarbete kan tänkas försvåras med Vänsterpartiet i regering då de, rent ideologiskt, står väldigt långt ifrån Allianspartierna (Svensson, 2014).

När det kommer till frågan om friskolor är de tre partierna relativt lika, inget av parterna vill att man ska kunna bedriva en skola i vinstsyfte. Vänsterpartiet är återigen tydligast i sitt valmanifest vad de vill göra i skolfrågan. I deras valmanifest från 2014 går att läsa att skolan ska vara för alla. Skolor ska inte få drivas i vinstsyfte och Vänsterpartiet vill skydda den gemensamma egendomen via en ny grundlag. De skriver att *“Vänsterpartiet vill lagstifta mot att plocka ut vinster från vård, skola, förskola och äldreomsorg”* (Vänsterpartiet, 2014). Det fria skolvalet ska slopas och närheten ska vara avgörande när man söker sig till en skola. Detta för att alla skolor och elever ska ha samma goda förutsättningar att lyckas. Vänsterpartiet skriver i sitt manifest att de aktörer som har en seriös verksamhet och jobbar för en god välfärd kan omstrukturera företaget till ett icke vinstdrivande och fortsätta sin verksamhet. De, enligt Vänsterpartiet, som inte klarar av att leva upp till de nya kraven kan söka sig någon annanstans (Vänsterpartiet, 2014).

Miljöpartiet skriver i sitt valmanifest att de vill skapa en skola fylld med glädje och att lärarna ska brinna för yrket. De vill skapa en skolmiljö där lärarna får utrymme för sina kreativa och pedagogiska sidor. Det ska inte finnas några bättre eller sämre skolor, utan målet är att alla skolor ska vara bra. Mer tid för själva läraryrket ska prioriteras istället för den stora delen som idag läggs på de byråkratiska delarna i läraryrket. När det kommer till friskolor vill Miljöpartiet *“reglera så att de som driver skola återinvesterar allt eventuellt överskott i skolverksamheten”* (Miljöpartiet, 2014). De aktörer som enbart har som mål att plocka ut vinster ska inte få driva skolor, och långsiktighet ska vara ett krav för företag som driver skolor. Precis som Vänsterpartiet säger så vill inte Miljöpartiet förbjuda friskolor, men de aktörer som tillåts ska vara seriösa och passionerade kring bildningsuppdraget som de har. Slutligen skriver Miljöpartiet att de högskolor och universitet som idag är statligt ägda inte ska kunna säljas ut till privata aktörer (Miljöpartiet, 2014).

Socialdemokraterna vill ha en jämlik skola utan vinstjakt. De menar att experimenterandet av skolan måste få ett slut, inga mer skattesänkningar eller privatiseringar av skolan. Vinstjakten har gått ut över kvalitén av den svenska skolan. Alla barn ska ha samma möjligheter i skolan, oberoende bakgrund, begåvning eller

förutsättningar. För att skapa en jämställd skola vill Socialdemokraterna investera mer där det behövs mest. De elever i högstadiet som inte klarar av kunskapsmålen ska gå på obligatorisk sommarskola. För att få bort vinstjakten bland friskolor vill Socialdemokraterna ge ett ökad inflytande för kommunerna att undvika överetablering av skolor samt minska segregeringen. Socialdemokraterna skriver i sitt manifest att *“Skolföretag ska inte kunna dra ned på undervisningskostnaden eller kvaliteten i undervisningen för att kunna göra vinst, och ingen skola ska ha ägarnas vinst som främsta syfte – det ska vara utbildning”*(Socialdemokraterna, 2014:29). Likt Miljöpartiet och Vänsterpartiet vill Socialdemokraterna se långsiktiga planer för ägandet av skolor, och för att granska oseriösa entreprenörer vill Socialdemokraterna införa en öppen redovisning av ekonomin, ha en offentlighetsprincip samt meddelarfrihet för personal vid skolföretagen (Socialdemokraterna, 2014:29).

7.6 Sammanfattning av policy 2014

Efter valet 2014 valde som ovan nämnt Socialdemokraterna att enbart bilda regering tillsammans med Miljöpartiet. Motiveringen till att inte föra ett vidare samarbete med Vänsterpartiet var enligt Socialdemokraterna att man hellre samarbetade över blockgränserna, än bildade koalition med just Vänsterpartiet. Utifrån valmanifesten 2014 kan vi konstatera att det finns skillnader mellan respektive partis valmanifest och det gemensamma från det föregående valet 2010.

8. Analys

Som tidigare nämnt är syftet med denna uppsats att undersöka om förelektorala koalitioner påverkar partiernas policy. Genom att granska Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets valmanifest från valen 2006, 2010 och 2014 ämnar vi undersöka det samband vi tror finns mellan förelektorala koalitioner och förändring i hur dessa partier skriver om ett visst politikområde. Vi har således en hypotes om att partierna har ändrat sin politik som en effekt av förelektorala koalitioner. Nedan följer en redogörelse och analys, kopplad till vår teoretiska förankring, över hur partierna tar sig an skolfrågor i sina valmanifest från 2006, 2010 och 2014.

8.1 2006

Ser man till valmanifesten från 2006 kan vi konstatera att inget samarbete mellan partierna fanns innan valet. Signalthypotesen, som utgör en del av vår teoretiska förankring, kan därför inte appliceras på 2006 års val då ingen förelektoral koalition fanns mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Utifrån Muller och Strøms teori om policy-seeking som grund för partistrategiskt handlande anser vi att det, utifrån valmanifesten, inte fanns incitament att för en förelektoral koalition mellan de tre partierna. Policy-seeking teorin utgår från att lyckade koalitioner förekommer bland partier som är placerade nära varandra rent ideologiskt, och därför kan sympatisera med de andra partiernas politik. Vi anser att Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet är placerade relativt nära varandra ideologiskt om man ser till valmanifesten inför 2006 års val i sin helhet, och därför borde kunna sympatisera med de andra partiernas politik. Om vi istället endast tittar på politikområdet skolan, och sakfrågorna friskolor och betygsfrågan, finner vi att partierna hamnar längre ifrån varandra. Man delar inte vissa fundamentala grundvärderingar om hur skolan ska ägas och drivas långsiktigt. Miljöpartiet ser gärna att friskolor finns, och ges samma möjligheter som kommunala skolor. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet delar inte denna åsikt (Muller & Strøm, 1999:5-6).

Efter att ha läst valmanifesten från 2006 och jämfört hur frekvent, samt på vilket sätt partierna pratar om friskolor och betygsfrågan kan vi, utöver vad vi anser är relevant kopplat till vår frågeställning, konstatera att det känns rimligt att partierna på vänsterkanten inte samarbetade i en förelektoral koalition.

8.2 2010

Inför valet 2010 ingick partierna i en förelektoral koalition med ett gemensamt valmanifest, men partierna var inte överens i alla frågor. Vi har undersökt det gemensamma valmanifestet samt partiernas egna valmanifest från samma år. Ser man till friskolefrågan skiljer sig partierna åt i frågan, baserat på partiernas enskilda manifest. Här tycker vi oss se hur ett förelektoralt samarbete kan påverka enskilda partiers policy. Det kan argumenteras för att då Miljöpartiet valde att ingå i en förelektoral koalition 2010 tvingades Miljöpartiet också gå till val under det gemensamma valmanifestet och på en politik som de själva inte stod för. Partiet kan då karaktäriseras mer av office-seeking, och mindre av policy-seeking, då man övergav sin politik i denna specifika fråga till förmån för att, förhoppningsvis, hamna i regeringsställning. På så sätt kan alltså Miljöpartiet anses vara en förlorare inom den förelektoral koalitionen när det kommer till skolfrågan. Då vi enbart har analyserat skolfrågor, och specifikt friskolefrågan och betygsfrågan, utifrån valmanifesten är det möjligt att vi missat andra politikområden i det gemensamma valmanifestet där Miljöpartiet är drivande, och de andra partierna kan ses som "förlorare" (Muller & Strøm 1999:7-8).

Det kan argumenteras för, utifrån valmanifesten, att Miljöpartiet både vill vara med i en koalition med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, samtidigt som de vill bedriva sin egna politik där de slipper ta hänsyn till de andra partierna. De vill ha allt det positiva som det innebär att ingå i en koalition, utan de negativa konsekvenserna det innebär att behöva anpassa sin politik efter koalitionen. Miljöpartiet kan ses som både office- och policy-seeking inför valet 2010. Då de vill vara med i koalitionen för att förhoppningsvis få tillträde till regeringen, och väl där vill de även påverka den politiken som skulle föras av koalitionen (Muller & Strøm, 1999:5-8).

Utifrån Golders signalhypotes kan vi konstatera att samarbetet mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet gav väljarkåren ett tydligt regeringsalternativ. Golders hypotes om att förelektoral koalitioner är mer troliga att förekomma om väljare upplever en stark osäkerhet kring framtida regeringar anser vi kan appliceras på valet 2010. Väljarkåren hade inför detta val ett tydligt högeralternativ i och med Allians för Sverige, men en tydlig indikation på hur en vänsterregering skulle kunna komma att se ut saknades. Det kan argumenteras för att partierna upplevde att de behövde sända en signal ut mot väljarna för att minska förvirring och oklarheter kring hur en potentiell framtida regering kan komma att se ut (Golder, 2005:649-651).

8.3 2014

Efter valet 2014 kan vi konstatera att Socialdemokraterna visade sig vara öppna för samarbete med Miljöpartiet och Allianspartierna, och valde att lämna Vänsterpartiet utanför en koalition. Detta anser vi kan liknas vid Golders singalhypotes. Dock menar vi inte att Socialdemokraterna lämnade Vänsterpartiet utanför ett samarbete som en signal ut mot väljarna utan snarare som en signal till de andra partierna, och framförallt Allianspartierna (Golder: 2005:649-651). Kanske gjorde Vänsterpartiet sig själva en otjänst när de efter samarbetet med Socialdemokraterna och Miljöpartiet 2010 valde att leta sig längre ut på vänsterkanten i vissa frågor?

Utifrån valmanifesten från valen 2006, 2010 och 2014 kan det argumenteras för att Vänsterpartiet, som en reaktion på Alliansens förda skolpolitik under två mandatperioder, rört sig allt längre åt vänster i friskolefrågan. I sitt valmanifest från 2014 går de längre än tidigare och skriver att de vill slopa det fria skolvalet för att ge alla elever samma förutsättningar. De tar även, likt de två tidigare valen, tydlig ställning mot att skolor ska få drivas i vinstsyfte. Utifrån detta kan Vänsterpartiet tänkas vara ett parti karaktäriserat av policy-seeking. Policy-seeking teorin går som tidigare nämnt ut på att ett parti försöker göra en, eller flera, specifika frågor eller områden till sina egna. Inför valet 2014 hade Vänsterpartiet en fråga som var viktigare än alla andra (Muller & Strøm 1999:7-8). Partiet tog tydligt avstånd i frågan angående vinstuttag i välfärden, och då bland annat skolan. Detta var Vänsterpartiets viktigaste fråga under valrörelsen, och även den fråga partiet gick till val på. Genom att göra den frågan till partiets viktigaste fråga under valrörelsen tvingade de på ett sätt även de andra partierna att ta ställning, och framförallt att prata om vinster i välfärden (DN, 2014).

Det kan även argumenteras för att Vänsterpartiet, i och med den förelektorala koalitionen 2010, var tvungna att "hålla tillbaka" sin politik och sina åsikter i skolfrågor något. Detta baserar vi på skillnaderna mellan på vilket sätt friskolefrågan diskuterades i det gemensamma valmanifestet från 2010, och det egna valmanifestet från 2014. I skolfrågan förde således Vänsterpartiet en politik som var längst ifrån de borgerliga partierna rent ideologiskt. Detta kan ha spelat in i Lövens val av regeringspartner.

Jämför man partiernas ställning i skolfrågan i den gemensamma regeringsplattformen från 2010, och hur Vänsterpartiet för fram sin politik gällande skolfrågor kan vi alltså se en tydlig skillnad. I det gemensamma valmanifestet från 2010 skriver partierna att man vill stoppa vinstjakten i skolan. Detta tolkar vi som att företag ska få etablera och driva friskolor, dock inte i vinstsyfte. 2014 anser vi att Vänsterpartiet har en något annan inställning och vill ställa ännu högre krav på de friskolor som finns, samt att man har en generellt mer negativ inställning till friskolor i allmänhet. De anser att ingen ska få tjäna pengar på att driva skolor, eller andra välfärdsinstanser. Utifrån

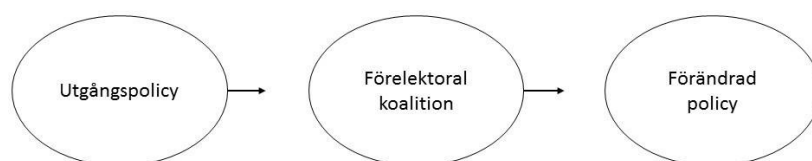
detta anser vi således att det kan argumenteras för att den förelektoral koalitionen 2010 påverkade Vänsterpartiets policy i skolfrågan, och kanske även inom andra politikområden.

9. Slutsats

I inledningen av denna uppsats ställde vi följande frågeställning:

Har förelektorala koalitioner påverkat policy hos Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet inför valen 2006, 2010 och 2014?

Vi hade även en hypotes kopplad till vår frågeställning. Denna var att förelektorala koalitioner har påverkan på enskilda partiers policy. Efter genomförd undersökning kan vi konstatera att vi kan bekräfta vår hypotes om att förelektorala koalitioner har påverkan på policy. Förelektorala koalitioners påverkan på policy kan illustreras på följande vis:

Nedan följer en redogörelse över hur policy påverkats för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet 2006-2014.

Vi baserar detta resultat på de policyförändringar som framförallt Vänsterpartiet och Miljöpartiet gjort i skolfrågor 2006-2014. Vi anser att de policyförändringar de två partierna gjort i skolfrågor, och framförallt i friskolefrågan, samt de skillnader vi kan se mellan det gemensamma valmanifestet och de enskilda manifesten från 2010 är tillräckligt för att bekräfta vår hypotes.

I det gemensamma valmanifestet från 2010 kan vi utläsa att partierna vill sätta stopp för experimenten inom den svenska skolan. I skolfrågan var partierna inte överens sett till deras egna valmanifest från 2010, och Miljöpartiet var det parti som ville bedriva en skolpolitik som var mest olik den gemensamma linjen i frågan, sett till de tre partierna inom koalitionen. Miljöpartiet skriver i sitt eget valmanifest att de vill värna mångfalden av skolor, vilket vi tolkar som att de inte delar de ståndpunkter i

skolfrågan som presenteras i det gemensamma valmanifestet. Det blir här tydligt att förelektorala koalitioner påverkar enskilda partiers policy. Miljöpartiet tvingades ge upp sin skolpolitik för att vara en del av koalitionen.

En aspekt som tydligt stödjer vår hypotes om att förelektorala koalitioner påverkar policy är att Vänsterpartiet, i och med samarbetet 2010, var tvungna att "hålla tillbaka" i vissa frågor. Detta baserar vi på skillnaderna mellan på vilket sätt friskolefrågan diskuterades i det gemensamma valmanifestet från 2010, och det egna valmanifestet från 2014.

Vi kan se tydliga skillnader mellan det gemensamma valmanifestet från 2010, och partiernas enskilda manifest från samma år. Detta anser vi går emot Golders signalhypotes då istället för att skapa legitimitet hos väljarkåren med den förelektorala koalitionen, skapar olika valmanifest med olika åsikter förvirring och osäkerhet hos väljarna (Golder, 2005:649-651). Det gemensamma valmanifestet, som De Rödgröna kallar Regeringsplattformen 2011-2014, anser vi ger få tydliga indikationer på vilken politik en framtida regering skulle komma att bedriva.

Ett intressant mönster vi sett i vår undersökning är att Miljöpartiet tenderat att vilja föra en mer vänsterinriktad skolpolitik ju längre tiden gått. I sitt valmanifest från 2006 skriver partiet att de bland annat vill ge kommunala skolor samma frihet som friskolorna. I och med samarbetet med Vänsterpartiet och Socialdemokraterna 2010 ändrade Miljöpartiet sin policy i skolfrågan. De skriver i sitt egna manifest från 2010 att de vill värna om mångfalden av skolor. Som vi nämnt ovan lämnas detta fritt att tolkas av läsaren, och vi väljer att tolka det som att de inte är mot friskolor på samma sätt som de andra i koalitionen under 2010. 2014 var tongången en annan hos Miljöpartiet när det kommer till skolfrågan. De vill stoppa och förbjuda att skolföretag tar ut vinster, långsiktigt ägande ska vara ett krav och oseriösa bolag ska inte få driva skolor. Inga statligt ägda högskolor eller universitet ska få säljas ut till privata aktörer. Vi finner det intressant att Miljöpartiet ändrat sin ståndpunkt, som vi tolkar det, i skolfrågan från valet 2006 till valet 2014. Det vi kan utläsa av detta är ännu ett exempel på hur ett parti ändrar sin policy, troligtvis som en effekt av den förelektorala koalitionen.

Det kan argumenteras för att det är på grund av Socialdemokraterna som Miljöpartiet och Vänsterpartiet ändrat sin politik i specifika sakfrågor. Då Socialdemokraterna var det största partiet i den förelektorala koalitionen 2010 kan de haft mest att säga till om, och därför har de andra partierna fått rätta sig efter det. Denna hypotes stärks av det faktum att Vänsterpartiet inför valet 2014 förde en mer direkt och hård retorik i skolfrågan.

Det kan också argumenteras för att Miljöpartiet, som en effekt av att de 2010 samarbetat i en koalition där Vänsterpartiet ingått, gått mer åt vänster rent ideologiskt gällande skolfrågor.

De slutsatser vi gjort i denna uppsats bygger på de policyförändringar som partierna gjort i en specifik fråga. Som tidigare nämnt valde vi att fokusera på just skolfrågan då den, enligt SVTs vallokalundersökningar, är den fråga svenska folket oftast tycker är viktigast i valtider.

Det kan tänkas att vi drar för stora paralleller mellan att ett parti ändrar sin ställning i en specifik sakfråga, såsom friskolefrågan, och förändring av ett partis politik i stort. Vi anser ändå att skolfrågan kan spegla partiernas generella politik på ett rättvisande sätt. Det kan argumenteras för att just frågor kring skola och utbildning och hur partier ställer sig i sådana frågor kan påvisa på vart längs höger-vänster dimensionen ett parti är placerat. Hade vi valt att undersöka en annan fråga eller andra partier hade vi sannolikt fått annorlunda resultat, men vi tror ändå att vi sett tendenser till att förelektoral koalitioner påverkar policy även om vi undersökt ett annat politikområde. Vi anser ändå att det inom ramen för denna uppsats var rimligt att fokusera på ett politikområde, och hur partier ändrat sin policy i en specifik fråga, med tanke på den tidsbegränsning som fanns samt omfattningen av denna uppsats.

Efter det förberedande arbete vi gjort inför denna uppsats anser vi att forskning kring hur förelektoral koalitioner påverkar partiets policy inte är särskilt omfattande. Det finns relativt mycket forskning gällande förekomsten av förelektoral koalitioner. Bland annat har Sona N. Golder samt Wolfgang C Müller och Kaare Strøm forskat kring varför koalitioner bildas samt vilka förutsättningar som krävs för att de ska kunna bildas. Det angreppssätt vi valt att ha i denna uppsats upplever vi inte finns inom den forskning som finns på området koalitionsbildning och förelektoral koalitioner.

Med tanke på de resultat vi fått i vår undersökning hade det varit intressant att vidare undersöka om det parti, eller de partier, som varit mest drivande till att bilda en förelektoral koalition också varit dem som vunnit mest på samarbetet. Intressant hade också varit att undersöka om det finns något mönster i bildandet av koalitionen inför valet 2010. Fick alla partier igenom ungefär lika mycket av respektive politik, i förhållande till partiernas storlek och antal röster i det senaste valet? Det vi främst anser att vi bidragit med till vidare forskning är ett annorlunda angreppssätt kring frågor om förelektoral koalitioners påverkan på enskilda partiets policy, ett område inom diskursen vi anser inte täckts tidigare. Då vi enbart sett till partiernas skolpolitik, med fokus på friskolor och till viss del betygsfrågan, innebär detta att vi lämnat en lucka till vidare forskning inom detta område.

Referenser

Litteratur

Downs, Anthony (1957). *An economic theory of democracy*. New York: Harper & Row

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.) (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4., [rev.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik

Oscarsson, Henrik & Holmberg, Sören (2013). *Nya svenska väljare*. 1. uppl. Stockholm: Norstedts juridik

Muller, Wolfgang. C and Strøm, Kaare. (1999). *Policy, office, or votes: How political parties in Western Europe make hard decisions*, chapter 1. Cambridge: Cambridge University Press.

Hämtad: 2015-04-27

Tillgänglig: <http://catdir.loc.gov/catdir/samples/cam032/98049530.pdf>

Golder, Sona N. (2005). *Pre-electoral coalitions in comparative perspective: A test of existing hypotheses*. Electoral Studies 24

Golder, Sona N. (2006). *Pre-Electoral Coalition Formation in Parliamentary Democracies*. British Journal of Political Science, 36, s. 193-212

Artiklar

DN Nyheter. (2014). "V har en huvudfråga, viktigare än alla andra", DN.

Publicerad: 2014-04-07. Hämtad: 2015-05-12

Tillgänglig: <http://www.dn.se/nyheter/politik/v-har-en-huvudfraga-viktigare-an-alla-andra/>

Hennel, Lena. (2011). "Rödgrön regering det enda alternativet", SvD. Publicerad: 2011-12-09. Hämtad: 2015-05-11

Tillgänglig: http://www.svd.se/nyheter/inrikes/rodgron-koalition-det-enda-alternativet_6695456.svd

Svensson, Anna H. (2014). "V utesluts från regeringen", Svt Nyheter. Publicerad: 2014-09-15. Uppdaterad: 2014-09-26. Hämtad: 2015-05-11

Tillgänglig: <http://www.svt.se/nyheter/val2014/vansterpartiet-om-regeringssamarbete>

Karlsson, Pär. (2013). "Sjöstedst kritik mot Rödgröna budgetresan", Aftonbladet. Publicerad: 2013-09-11. Hämtad: 2015-05-11
Tillgänglig: <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article17453820.ab>

Internetkällor

SVT Nyheter. (2012). Publicerad: 2012-01-27. Hämtad: 2015-05-11
Tillgänglig: <http://www.svt.se/nyheter/inrikes/osakerhet-kring-rodgront-samarbete>

SVT Nyheter. (2014). "Väljarnas viktigaste frågor". Publicerad: 2014-09-14. Hämtad: 2015-05-13
Tillgänglig: <http://pejl.svt.se/val2014/valu-riksdag/viktigaste-fragor/>

Valmyndigheten (2006). Valresultat allmänna val 2006. Hämtad: 2015-05-04
Tillgänglig: <http://www.val.se/val/val2006/slutlig/R/rike/roster.html>

Material

Valmanifest

2006

Miljöpartiets valmanifest, 2006, Svensk Nationell Datatjänst. Hämtad: 2015-04-23
Tillgänglig: <http://snd.gu.se/sv/vivill/party/mp/manifesto/2006>

Socialdemokraternas valmanifest, 2006, Socialdemokraternas hemsida. Hämtad: 2015-04-15

Tillgänglig:

http://www.socialdemokraterna.se/upload/val/Val_06/Socialdemokraternasvalmanifest2006.pdf

Vänsterpartiets valmanifest, 2006. Hämtad: 2015-04-15

2010

Miljöpartiets valmanifest, 2010, Svensk Nationell Datatjänst. Hämtad: 2015-04-23
Tillgänglig: <http://snd.gu.se/sv/vivill/party/mp/manifesto/2010>

Regeringsplattform 2011-2014, 2010, Gemensamt valmanifest för Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Hämtad: 2015-04-24
Tillgänglig: <http://www.socialdemokraterna.se/upload/webbforalla/pd/Kronoberg/Dokument/regeringsplattform%20med%20tabeller.pdf>

Socialdemokraternas valmanifest, 2010, Svensk Nationell Datatjänst. Hämtad: 2015-04-24

Tillgänglig: <http://snd.gu.se/sv/vivill/party/s/manifesto/2010>

Vänsterpartiets valmanifest, 2010. Hämtad: 2015-04-15

2014

Miljöpartiets valmanifest, 2014, Miljöpartiets hemsida. Hämtad: 2015-04-24

Tillgänglig: http://www.mp.se/sites/default/files/valmanifest_uppdaterad.pdf

Socialdemokraternas valmanifest, 2014, Socialdemokraternas hemsida. Hämtad: 2015-04-23

Tillgänglig:

http://www.socialdemokraterna.se/upload/val/Val2014/valloften/Socialdemokraternas_Valmanifest.pdf

Vänsterpartiets valmanifest, 2014. Hämtad: 2015-04-15